

פ ר ט י ב ל 301

מישיבת הוועדה לשרותים צבוריים,
מיום ג' כט' בסיון תשי"א -
3.7.51, בשעה 9.30.

נוכחים:

היו"ר א. רקנטי
י. קנב
א. הכרמלי
ד. נצר
מ. רצון
ג. טברסקי
ח. דרורי
א. פרמינגר
נ. הרפז

ד. נצר:

אני מציעה שתהיה שיחה בינינו ונסכם את כל הפעולות שנעשו על ידינו.

משך כל זמן עבודתנו תקופה של שנתיים וחצי, לא שמענו דוחים של כל ועדה וועדה. בכל העניינים שהוטלו על ועדה זו אנחנו עסקנו. עמדנו בפני כל מיני בעיות, ביניהן אישפוז תינוקות, ואנו יכולים להיות גאים על כך שעמדנו בפרץ ועוד, כל מיני בעיות סעד. לדעתי, בשטח זה, עשינו של יחזקאל צבוריה בנאמנות רבה. נדמה לי, שזה יהיה לכבוד הוועדה על החוקים שהוצאנו, כגון: חוק מגן-דרור אדום וחוק מרפא-שניים.

לא פעם התערבנו בענייני תקציב, כמו: תקציב הסעד ותקציב הבריאות.

כמו כן עסקנו בוועדת משנה, כמו: ועדת משנה לעניין חינוך עוורים ונכים וכו'. היו לנו ישיבות רבות ועסקנו בבעיות המעברות; לקחנו חלק פעיל בכמה מסקנות והן הביאו ברכה לצבור.

לדעתי, אנו, כשליחי צבור, עלינו להשאיר מובשה לכנסת השניה, ואת הרכב הרשימה של הכנסת הבאה איננו יודעים אך אנו יודעים ש-3 חברים מתוך ועדה זו אינם מופיעים בשרשימות.

בראוני להביע כאן דעה בשם כל החברים. לדעתי, ישבנו כאן חוץ כדי אגירה הנוחה והיעלית ביותר והיתה לנו עבודה משותפת ונאה. ואני מביעה את הוקרת לי"ר הוועדה, מר רקנטי, וחברת מפלגתי, חסיה דרורי - מבקרת ומשתתפת מתמידה של ועדה זו, אשר עוררה שאלות חיוניות ביותר, למשל, את בעיית חמי טבריה ועוד. וזה מעיד על עין חדה שיש לחבר כנסת. כאשר החברה דרורי בקרה במקום צבורי זה וראתה את מה שראתה, מיד הפנתה את תשומת לב כולנו. אצא ולזכותה אומר, שעניין זה תוקן רק ביזמתה.

אני מאד מצטערת שהחבר קנב איננו שומע את דברי ביחס אליו. מר קנב נכנס לתפקידו רק לפני כמה חדשים. מאד יתכן, שמספר רב של חברי כנסת לא הכירונו. אולם, אנו, חברי מפלגתו, ידענו את עבודתו בשטח מחקרים סוציאליים אשר היו לברכה רבה.

את שמו של החבר הרפז לא אזכיר כי אני בטוחה שהוא ימשיך להיות חבר כנסת גם בכנסת השניה.

ד. נצר: ועוד ברצוני להוסיף, שתברי ועדה זו היו מורכבים - כמו חברי הכנסת - ממפלגות שונות. רבים לא הכיח איש את רעהו. ותוך כדי עבודה משותפת בכנסת, האדם, כאדפ, מתגלה בעבודתו. ומתוך כך מצאנו גילויים יפים.

אני מקוה, חברי הועדה הזו של הכנסת השנייה לא יכנסו לתוך חלל ריק של עבודה, אלא ימשיכו בעבודתנו בת שפתיים וחצי.

אני מוסיפה ואומרת, שהרשיתי לעצמי לקחת את רשות הדיבור, ודברתי בשם חברי הועדה, מתוך חיבה והוקרה אני נפרדת מהחברים.

א. הכרמלי: ברשותכם ברצוני לומר מספר מלים: כאשר אני יושב כאן ומשמאלי יושב יו"ר הועדה, החבר רקנטי, אני נזכר בעיר סלוניקי, אשר ממנה יצא. לא הכרתי את החבר רקנטי לפני כהונת הכנסת. וכפי הנראה שעבר מאבק קשה בין סלוניקי הגזעית, אשר יהודיה היו מהמין המעולה ביותר שביהדות המזרח.

אגלה לכם את האמת שבתחילת עבודתנו שאלתי את השאלה, האם נמצא שפה משותפת? ואני התכוונתי על היו"ר ועלי, כי הרי אנו שנינו סוערים כל כך, הוא בתור רביזיוניסט, ואנכי - מפא"י. ואכן טעיחתי בחישובי זה. מר רקנטי הוכיח בשקט, בתבונה ובעדינות יחרה את התגברותו על בעיות שונות אם כי היו בינינו חילוקי דעות. ולדעתי, זוהי תבונה שמבאאים אותה מבית אבא.

את משפחת רקנטי מכיר אנכי. ולצערי הרב, נפטר לפני זמנו מייסד בנק דיסקונטו, מר רקנטי. הוא היה אדם בעל שאר רוח ובעל חזון ממדרגה ראשונה.

ברצוני להוסיף עוד לשבתו של היו"ר שלנו, שהוא מצא תמיד את הדרך הנכונה והיא אותה ליישוב הבעיה, כי בדרך כלל יש באפשרות כל יו"ר לקלקל בעד העבודה, כמו שנוכחתי בוועדות אחרות - חברי הועדה נאבקים קשות עם היו"ר, ואילו מר רקנטי מצא את הדרך ובשלוחו, בשקט נפשי בלתי-מלאכותי, הרגיע את הרוחות. אתן דוגמה את ישיבותינו ואת הויכוחים שנתעוררו ביחס ל"שינן". נגשתי אל היו"ר מר רקנטי ואמרתי לו: אתה נגד "שינן" ואני בעד, ואחמוך בתורה מציעת השם, חברת מפא"י, וכי אני אאבק עד שאצליח. אז הוא ענני: כרצונך. וכך נצחתי.

מפלגת

ולסיום דברי ברצוני לומר, שאם תקום פעם אצאאא כנסת, עלינו לזכור את מר רקנטי - בעל הרעיון הזה.

ג. טברסקי: זוהי אמנם מחשבה טובה לסכם את עבודתנו בוועדה זו. אין לי מה להוסיף על הדברים שנאמרו, כי אצאאאא הם נאמרו למעשה.

אולם אתעכב במספר מלים על עבודתי הקודמת. אינני יודעת אם החברים יודעים אם העבודה הסוציאלית התחילה בארץ על בלימה. לא היתה מסגרת מסוימת לעבודה זו; לא היתה אגודה צבורית מספיקה בשטח זה מלבד ארגוני הנשים אשר הכינו את הרקע הזה. וכך נפל בגורלי להיות העובדת הסוציאלית הראשונה. בזמנו, אנשים רבים חששו שזהו דבר מיותר, ודבר זה אשר הוא מצלצל באזנינו כ"היסטוריה" הוא תקופה לא ממושכת ביותר והיא רק בת 23 שנים. ואני אומרת, אתם שמאמין לאיזה שהוא רעיון יכול להתדיר אותו לצבור הרחב.

בקהלת חיפה, למשל, זו העיר המהקדמת, הוחלט להקים את השרות הסוציאלי. אמרתי להם: למה לכם את כל העול הזה, יש לכם די בעיות שאתם מתלבטים בהן. וכך בערך נולדה המחשבה הזו - שרות סוציאלי לתושבים. הנה לכם עבודה של משך 18-19 שנים אשר כבשה לה מקום בארץ. אינני יכולה לתאר לי את פני הארץ בלעדי עבודה זו.

ג. טברסקי: לדעתי, היה חסר המוסד הממשלתי שהיה צריך להיות נושא הרעיון הזה. אולם, הועד הלאומי התחיל בעבודתו זו. ועכשו אני מסכימה למה שאמרה החברה נצר כי הכשרנו את הקרקע לתברי הועדה של הכנסת השניה, אך ברצוני לומר, שזוהי רק התחלה קטנה מאד, וחברי הכנסת השניה לא יכנסו לתוך חלל ריק של עבודות כי ישנן בעיות רבות בשטח זה המבקשת את פתרוןן. ולדעתי, הטיפול בצרכיו של כל חושב מחוץ אותה מגמה שמדינה קיימת על מנת לשרת את החושב החי בתוכה. כל זמן שהוא חי הוא דורש את בריאותו, חינוכו, דאגה לצרכיו וכו'.

אני חושבת שאנו יכולים להתגאות בחוק הביטוח הלאומי שיצא על ידינו. חוק זה מגן על כל אסון ופגע שאדם יכול להפגש בחייו ולדעתי, לחוק זה נחוץ שהועדה תהיה חזקה מדי.

ודעת השרותים מורכבת מכל מיני מפלגות ומכל הזרמים, ובצדק אמר החבר הכרמלי, שלא היו חיכוכים בין חברי הועדה וממילא הניגודים המפלגתיים היו מטשטשים, מה שלא כן בועדות אחרות.

ולסיום דברי ברצוני לציין את חשיבות תפקידו של כל חבר ועדת השרותים הצבוריים. לא רק נסיונו של שנים קודמות חשוב כאן אלא עירנותו ועינו החדה והפקודה לנעשה סביבו על מנת להעלות בועדה את העניינים המעוניינים תיקון. ולדעתי, אנו הוכחנו זאת, ובזה התבטא כוחה של הועדה לשרותים.

ג. הרפז:

מלים אחדות ביחס לעבודת הועדה: ברצוני להודות שיחסי לא היה חיובי לשרות סוציאלי בכלל. אומר לכם מדוע. יחסי זה נבע מאז העליה השניה. סיממתנו היתה לא לקבל שום עזרה בתקופה ההיא, אף על פי שמצאנו חלק גדול מהישוב שהיה חי על קיצבה. נכנסתי לוועדת השרותים כאמור, לא מתוך יחסי החיובי לשרות סוציאלי אלא לשרותי בריאות.

ובשטח הבריאות ברצוני לומר מלים אחדות: בשטח זה עמדנו לא פעם בפני קשיים גדולים, ולדעתי, הועדה הזאת עשתה רבות בשיתוף פעולה עם מחלקת הבריאות שהיתה רחומה לענין זה וביחד עשו כמיטב יכולתם לטובת העניין. הם נתקלו, למשל, בבעית הרופאים שלא רצו ללכת למקום שנשלחו אליו - מקום שהיה זקוק במאד מאד לרופאים; ועוד, בבעית הפרקטיקה של רופא צעיר ועוד. לדעתי, אדם מופא, צריך להיות מסור למקצועו ואיננו צריך להיות קשור לחשבונותיו הפרטיים.

חושבני, שהועדה עתידה להיות בכנסת השניה, תעמוד בפני פרובלמות אחרות קשות וחמורות.

נקודה שניה - ענין המעברות: ברצוני לדבר כאן בשבת הועדה, אשר היה היתה אבי הרעיון הזה של המעברות. הועדה עקבה ביחר שאת אחרי כל פעולה ופעולה שנעשתה שם, וכמו כן דאגה לעיקר הדברים שהיו נחוצים שם, ועשו זאת תוך כדי עבודה מרוכזת ומתמדת. ואני מצייין בסיפוק רב שהועדה השיגה את מה שהיתה צריכה להשיג.

ועוד ברצוני להוסיף מלים אחדות על הביטוח הסוציאלי. חושבני שהחוק הזה יובא ויאשר בכנסת השניה.

ברצוני עכשו להפיר מעל כל החברים ברגשי הוקרה, ואני רוצה לציין עוד פעם שהועדה עבדה במסירות, בהגינות וביושר. ואני מקוה שהועדה הבאה תמשיך את העבודתנו והשיג את מה שנשאר להשיג.

ח. דרורי:

ברצוני לעמוד על 3 נקודות: (א) כאשר ועדת השרותים מבצעת איזו פעולה המוטלת עליה ובהצלחה - ערך הועדה עולה. בעית הבריאות למשל, וכל הקשור בה; גלי העליה השונים והכבירים, אשר על ידה זכינו לילדים מכל מיני גלויות - וזה שוב העלה את ערך המפעלים שלנו. ואנו עשינו את עבודתנו, עבודת יום-יום.

היו"ר א. רקנטי: אני מצטרף לדעה שכולנו היינו ירוקים בהחחילנו בא בעבודה, מלבד החברים טברסקי וקנב, שהם בעלי נסיון בעבודתם זו, ואשר נכנסו לתפקידם כחברי כנסת כמעט בסוף עבודת הכנסת ויש להצטער על כך, כי אם היו נכנסים בתקופת העבודה - הועדה הייתה ללא ספק נעזרת רבות.

ברצוני להודות לגב' נצר על עבודתה הנאה. אני יכול לומר שהיא הייתה סגן יו"ר והיא לעתים מלאה את מקומי בזמן העדרי. וכמו כן גב' דרורי שמלאה את המוטל עליה בנאמנות.

אני מקווה שהיו"ר הבא יהיה בעל אותן התכונות שהיו לי והן תהיינה לטובת העבודה. ואני מקווה עוד שהועדה שתבוא אחרינו תהיה פעילה יותר ותשא פרי בעבודתה.

אני מאחל לכם שאם לא נחראה בכנסת הזו, הרי יתכן ונחראה בכנסת השלישית.

הועדה ובסוף דברי, אני מוצא לחובה להעלות את זכרו של חבר/אפססת ומנוח מר טביב, אדם בעל מידות תרומיות ומסור לעבודה. הוא הצטיין חמיד בהגיון בריא ובהכנת כל השאלות שהתעוררו. עזר לנו רבות בפתרון כמה בעיות הקשורות עם עבודתנו הסדירה. ת.נ.צ.ב.ה.

ד. נצר: ברצוני להציע ליו"ר שסיכום הועדה הזו יימסר לעתונות.

ח. דרורי: אני מציעה, לאחר שתיבחר ועדה השרותים לכנסת השניה, שתהיה לנו פגישת היכרות הדדית, על מנת שיהיה המשך טבעי לוועדה.

(הישיבה ננעלה בשעה 10.30)